

Uddannelsens opbygning og delmål

Vores teoretiske rødder:

Oplevelsesorienteret familierterapi har rod i den humanistisk-eksistentialistiske teoridannelse. Historisk er de vigtigste eksponenter for den oplevelsesorienterede terapiform Carl Rogers' såkaldt klientcentrerede terapi og Fritz Perls' gestaltterapi.

Carl Rogers: Har, som humanistisk psykolog og som en af de helt store pionerer, især bidraget med vigtige synspunkter på relationen mellem terapeut og klient. Han var optaget af terapeutens autencitet eller kongruens, af dennes ikke-fordømmende nærmest ubetingede accept og empatiske forståelse. Metodisk kaldte Rogers sin terapiform for "non-directive", dvs en forsigtig, ikke-styrende, men spejlende stil.

Fritz Perls: Var en anden historisk vigtig grundlægger af oplevelsesorienteret terapi. Med Gestaltterapien har han især bidraget med vægtningen af her-og-nu processer, hvor terapeuten gennem meget strukturerede øvelser hjælper klienten med at afslutte konfliktfyldt materiale (færdiggøre gestalter). Selvom både Rogers og Perls arbejdede ud fra en humanistisk-eksistentialistisk tankegang var de således meget forskellige i deres terapeutiske stil og metodik.

Walter Kempler, som har lagt navn til og som er én af grundlæggerne af The Kempler Institute of Scandinavia, arbejdede i mange år sammen med Perls på uddannelsescentret "Esalen" i Californien. Kempler udviklede sin egen terapiform. (The Experiential Family Therapy), hvor terapeuten arbejder med de aktuelle relationer i familien. Samtidig holdt han fast i her-og-nu orienteringen og i vigtigheden af terapeutens autencitet og selvinvolving. Gennem dialogen mellem og med de enkelte familiemedlemmer afdækkes, hvordan samspillet i familien kan være symptom-skabende- vedligeholdende- eller -helbredende, og hvordan den enkelte kan bidrage til mulige forandringer i samspillet.

Gennem de sidste årtier har den oplevelsesorienterede familierterapi hentet inspiration fra flere teoretikere og forskere. Her skal nævnes nogle af de vigtigste:

Daniel Stern: Har f.eks bidraget til forståelsen af inter-subjektivitet i barndommen og ligeledes af oplevelsens natur i nu'et, hvor forandringer sker såvel i terapi, som i livet i det hele taget.

I.D.Yalom: En af de fornemste nulevende fortalere for en oplevelsesorienteret, eksistentialistisk psykoterapi, hvor terapeutiske teknikker og metoder ikke må stå i vejen for den åbne, autentiske relation mellem 2 "rejsefæller". På trods af - eller måske netop fordi - de grundlæggende problemer i livet er alment menneskelige vilkår: døden, friheden, isolationen og meningsløsheden, er han uophørlig fortaler for, at terapien skal være unik: "...terapeuten skal forsøge at skabe en ny terapi til hver enkelt patient".

Af teknificeringen af terapi er også et vigtigt ærinde for Fog, Spinelli m.fl.. Det handler om at VÆRE med eller for klienten frem for at GØRE noget ved den pågældende. For mange teknikker i terapi risikerer at mystificere eller tingsliggøre klienten og frem for at understøtte en åben, ligeværdig subjekt-subjekt relation kan konsekvensen blive en distant subjekt-objekt relation.

A.L.Schibbye: Er en stor inspirationskilde bl.a. i sin undersøgelse af elementerne i den anerkendende kommunikation og i relationers dialektik bl.a. i familie.

M.fl.

Uddannelsens formål:

Det er uddannelsens centrale formål at uddanne professionelle familie- og psykoterapeuter og rådgivere, der efter endt uddannelse er fortrolige med familie- og psykoterapi, samt rådgivning i praksis og teori. Familie- og psykoterapeuten skal kende fagets bredde, perspektiver, begrænsninger samt faldgruber. Ligeledes skal familie- og psykoterapeuten have viden om terapiens historiske og teoretiske rødder, relevant litteratur, handlemuligheder, målgrupper og vilkår for

rådgivning/terapi. Det er endvidere et vigtigt mål for Kempler Institutet, at vi altid forholder os til den nyeste teori og praksis og vurderer relevansen ift. vores uddannelse.

Gennem praksiserfaring med rådgivning og terapi i konkrete dagligdags situationer skal den studerende udvikle og kvalificere sig på følgende områder:

- Personlig udvikling gennem egen terapi og deltagelse i personligt involverende gruppeprocesser.
- Teoretisk fundering gennem læsning, teorigennemgang og diskussioner i grupper og plenum.
- Færdighedsudvikling gennem direkte superviseret praksis.

Uddannelsens kompetenceprofil:

Viden

1. At den studerende har viden om og indsigt i centrale teoretiske, metodiske og praksisnære fagområder indenfor familie- og psykoterapien og har kendskab til fagets bredde, perspektiver, begrænsninger og faldgruber.

2. At den studerende kan forstå og reflektere over teorier, metoder og praksis indenfor familie- og psykoterapien.

3. At den studerende har viden om terapiens historiske og teoretiske rødder, og grundlæggende indsigt i den eksistentielle og humanistiske psykotераpeutiske retnings historie og udvikling i samfundsmæssig sammenhæng, herunder:

- Teori om psykoterapibegrebets historiske udvikling.
- Teori om kommunikation.
- Teori om udvikling og personlighedsdannelse.
- Forståelse af teoriens implikationer for begreber som sundhed og sygdom.
- Teori om den eksistentielle og humanistiske psykoterapis mål, muligheder og begrænsninger.
- Teori om psykotераpeutiske processer.
- Relevant teori om relationerne i selve psykoterapien.
- Teori om den eksistentiel og humanistisk retnings psykotераpeutiske behandlingsforståelse, psykopatologi, neuroaffektive udvikling, metodik og empiri fra psykoterapi forskningen og evidensbaserede psykoterapimetoder mv.

4. At den studerende har viden om, og indsigt i, at arbejde med relationen før metoden.

5. At den studerende har viden om målgrupper og vilkår for rådgivning / terapi.

Færdigheder

1. At den studerende kan arbejde med relationen: Kontakt, nærvær, indlevelse og personlig autenticitet, i sit samspil med børn, unge, familier og andre fag-personer.

2. At den studerende kan vurdere personlige og praktiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevant handlemuligheder med brug af egne og andres fag-kompetencer ved hjælp af terapeutisk afklaring/diagnostik. Henholdsvis for individuel terapi, familieterapi samt parterapi.

3. At den studerende er teoretisk velfunderet og kan anvende nutidig og relevant teoretiske viden og forskning.

4. At den studerende kan formidle faglige problemstillinger og skabe dialog til børn, unge, familier og andre fag-personer.

Kompetencer

1. At den studerende kan håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer kontaktfuldt og i samtale/dialog.

2. At den studerende selvstændigt kan indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang indenfor familie- og psykoterapien.

3. At den studerende kan identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i forskellige miljøer.

4. At den studerende kan omsætte teoretisk og faglig viden til praksis med relationen før metoden.

5. At den studerende kan udføre funktioner indenfor rådgivning, vejledning og behandling indenfor private og offentlige virksomheder og institutioner, der arbejder med mennesker.

6. At den studerende har indsigt i egne livsmønstre fra personlig udvikling gennem egen-terapi og deltagelse i involverende gruppeprocesser.

7. At den studerende har tilegnet sig færdigheder gennem direkte superviseret arbejde.

Arbejdsmetoder

Som studerende møder du forskellige arbejdsmetoder:

Familiegruppen/arbejdsgrupper

Det er vores mål at opmuntre til selvhjælpen og selvstyrende læring i et støttende og selvregulerende miljø. Dette gøres ved dannelse af familiegrupper. Familiegrupperne er sammen minimum 1 år igennem uddannelsen, dette giver de studerende mulighed for at forstå hvordan mennesker og grupper forandrer sig og udvikler sig over tid.

Gruppen mødes både ifm. undervisningen og uden for undervisningen.

Gruppen arbejder med forskellige personlige og faglige problemstillinger og får erfaring med forskellige gruppedynamiske processer. Familiegruppen træner med bl.a. rollespil, PTO, og supervision .

Storgruppen

Formålet med storgruppen er at skabe et læringsmiljø og et rum til refleksion. Undervisningsformen spænder vidt, fra rollespil, direkte supervision, forskellige gruppeøvelser til arbejde med klienter.

Vi lægger meget vægt på at give de studerende de teoretiske forudsætninger for at kunne arbejde som familierapeuter. Der er teoretiske oplæg på hvert modul omhandlende dette moduls tema. De teoretiske oplæg er altid knyttet sammen med praktiske øvelser, refleksioner m.v.

Skriftelige opgaver

Der afleveres 2 skriftelige opgaver pr. Studieår. Opgaverne har form af enten essay, synopsis eller casebeskrivelse/caseanalyse. Opgaverne afleveres dels som en midtvejsevaluering og dels som en del af eksamen og indgår som en del af den samlede eksamensvurdering.

Ovennævnte mål implementeres ud fra følgende uddannelsesplan:

1. studieår - Relationskompetence og fagpersonlig udvikling

På dette semester introduceres de studerende til **Kemplers Instituttets kerneforståelse** og til **værdien af personligt arbejde**. Semesteret vil også inkludere et overblik over de filosofiske og metodemæssige rammer for Kemplers familiesyn, træning af færdigheder, undervisning, personlig udvikling og eksperimenterende arbejde i gruppesammenhæng. Denne arbejdsform vil fortsætte gennem alle 4 studieår og opbygger integration og kompetencer på et professionelt niveau. Målet for den studerende er:

- At opnå teoretisk og praktisk viden om de teorier og metoder som er grundlæggende for Kemplers arbejde.
- At udvikler evnen til selvrefleksion og selvindsigt.
- At få kendskab til egne mønstre i egen familie og til, hvorledes de udspiller sig i nuværende relationer.
- At få mulighed for at arbejde med egne tab og få færdigheder i sorg- og krisehjælp.
- At få kendskab til grundlæggende psykoterapeutiske begreber som kontakt, opmærksomhed, grænser m.v.
- At udvikler et konstruktivt forhold til egne personlige og faglige muligheder og begrænsninger i samspillet med andre.
- At opnå grundlæggende færdigheder i at udøve en professionelle samtale

Skabelon for indholdet på familie- og psykoterapeutuddannelsens første år, hvor vi danner familiegrupperne, som består året ud:

Modul 1:

Tema: Familie- og psykoterapiens felt

Overblik over familie- og psykoterapiens felt

Psykoterapiens natur: Den terapeutiske ramme, terapeutisk holdning samt grundlæggende teori og metode.

Etik i det terapeutiske arbejde og etiske regler for Psykoterapien.

Den historiske og filosofiske udvikling af Kemplers familie- og psykoterapi.

Udarbejdelse af fagpersonlig målsætning.
Familiegruppedannelse.

- Modul 2:   *Tema: Grundlæggende teori og metode*
Holisme, felt og systemteori.
Feltteoriens principper
Figur/grund og at skabe mening I feltet
Opmærksomhed og her & nu
Introduktion til PTO-arbejdet
Introduktion til arbejdet med genogrammer på modul 3.
- Modul 3:   *Tema: Sorg og krise*
Eksistentiel teori og metode
Teoretisk gennemgang af krisetyper, nuværende dominerende teoretiske
synsvinkler f.eks. Bowlby, pendlingmodellen m.v.
Arbejde med egen sorg og kriser
Teori om og introduktion til psykodrama og rollespil.
- Modul 4:   **Internat - Tema: Genogram og familiemønstre.**
Teoretisk introduktion til genogrammer
Udarbejdelse og gennemgang af genogrammer og introduktion til, hvordan de
kan bruges aktivt alle fire år.
- Modul 5:   *Tema: Fænomenologi og teori og metode.*
Fænomenologi og fænomenologiske metoder
Kreativ tilpasning
Introduktion til følelser, sanser, split mellem følelser og tanker
Gruppestatus/gruppeeftersyn
Aflevering af teoretisk skriftelig opgave.
- Modul 6:   *Tema: Kontakt og forsvarsmekanismer/modstande*
Kontakt, kontaktgrænser, organisme og omgivelser. Perls/goodmans
kontaktcirkel og Cleavelands kontaktcirkel
Fokus på det begreber som forsvarsmekanismer/overlevelsestrategier,
projektion, overføring/modoverføring, modstand m.v
Introduktion til synopsis/eksamen
- Modul 7:   *Opsamling eller Fællesmodul*
- Modul 8:   *Tema: Sprog, dialog og det oplevelsesorienterede.*
Integration af kreative og non-verbale udtryksmåder (fantasi, visualisering,
metaforer, narrative fortællinger, kunst, bevægelse m.v)
Fokus på den terapeutiske relation f.eks. samarbejde, person til person,
overføring og modoverføring og projektiv identifikation.
Intersubjektive og dialogiske tilgange til sig selv og relationer iflg. Buber og
Jeg-Du og Jeg-det relation, skabelse af mulighed for jeg-du møder (Inklusion,
tilstedeværelse og engagement til at være I relationen).
Aflevering af teoretisk skriftelig opgave.
Eksamensforberedelse.
- Modul 9:   Eksamen med intern censor.
Fremlæggelse af synopsis, fagpersonlig målsætning m.v.
Afsked med familiegruppen.

Pensum 1. studieår

Primær litteratur:

Kempler W. Oplevelsesorienteret familierterapi

Hostrup, Hanne: "Gestaltterapi". Hans Reitzels Forlag,

Esper Jerlang: "Udviklingspsykologiske teorier" Hans Reitzels Forlag, 2008
Martensen-Larsen, Oluf: "Forstå dit ophav og bliv fri", Hekla, 1989.
Yalom, Irvin D.: "Eksistentiel psykoterapi". Hans Reitzels Forlag, 2006
Brinkmann S. Det sørgende dyr

Sekundær litteratur:

Emmy von Deurzen: "Eksistentiel terapi". Hans Reitzels Forlag, 2012
Diverse artikler

2. studieår - Gruppedynamiske processer

På dette semester introduceres de studerende til **gruppedynamiske processer, parrelationer og familierelationer**. Der gøres dybden med at undersøge selvregulering, individuelle livsstrategier og relationer til andre gennem gruppeprocesser og skabe større selvindsigt. Der begyndes træning med udefrakommende klienter ultimo 2. År.

Målet for den studerende er:

- At opnå teoretisk og praktisk viden om gruppedynamik og gruppeprocesser
- At udvikle kendskab og færdigheder ift. det relationelle f.eks. parterapi, sexologi og familierterapi
- At videreudvikle kendskabet til egne mønstre, selvregulering og overlevelsesstrategier i grupper og egen familie.
- At få erfaring med arbejde med grupper, små grupper og store grupper og arbejde med systemer.
- At få erfaring med konfliktløsning og gruppeudvikling
- At opnå en vis teoretisk viden og begyndende praktisk erfaring med oplevelsesorienteret familierterapi og -rådgivning

Skabelon for indholdet på andet år, hvor fokus er på gruppeprocesser:

Modul 1: *Tema: Gruppeprocesser og gruppedynamikker 1*
Overblik over teorier og metoder om grupper og systemteori.
Yaloms terapeutiske faktorer og gruppen som et system.
Selvregulering og autoritetscyklus.
Udarbejdelse af fagpersonlig målsætning.
Familiegruppedannelse

Modul 2: *Tema: Gruppeprocesser og gruppedynamikker 2*
Polariteter og autoritet- og magt relationer.
Homeostasis og equilibrium
Den paradoksale teori om forandring
Gruppeudvikling og åbne systemteorier.

Modul 3: *Tema: Terapeutisk dialog og samtale*
Kontakt - kontrakt, terapeutisk samtalemethode.
Familiesystemet
Psykodrama og familiekoreografi

Modul 4: *Opsamling eller Fælles modul*
Afløsning af teoretisk skriftlig opgave.

Modul 5: *Internat - Tema: Parrelationer, parterapi og seksualitet*
Teori og metode om parterapeutisk teori og metode.
Parterapiens fokus og terapeutiske kompetencer
Introduktion til at arbejde med det "vanskelige parforhold".
Køns- og seksualitetsforståelse
Seksualitet som et multidimensionelt begreb (biologiske, psykologiske og sociale dimensioner).

- Modul 6: *Tema: Familiesociogram*
 Familieformer, familiære relationer og familieliv.
 Familiens udvikling, forholdet mellem familieliv og arbejdsliv, forælderrollen
 og forskellige familieformer.
 Gruppeskulpturer og familiesociogram
- Modul 7: *Tema: Konflikter og konflikthåndtering*
 Teori om konflikter og håndtering
 Introduktion til konflikthåndteringsmodeller og praksis
 Skyld og skam
- Modul 8: Åben gang
 Tema: Introduktion til familierapi I praksis.
 Kontakt-kontrakt, terapiens faser, at møde familien.
 Aflevering af teoretisk skriftelig opgave.
- Modul 9: Gruppeeftersyn af familiegruppen.
 Gruppeevaluering

Pensum 2. studieår

Primær litteratur

- Almås, E og Benestad, E: "*Sexologi i praksis*". Universitetsforlaget, 2. udgave, 2010
 Hostrup, Hanne: "Tæft, trit og retning". Hans Reitzels Forlag, 2004
 Yalom, Irvin D.: "The Theory and Practice of Group Psychotherapy". Basic Books, 2005
 Hart, Schwartz. Fra interaktion til relation. Hans Reitzels Forlag
 Emmy von Deurzen: "Eksistentiel terapi". Hans Reitzels Forlag, 2012

Sekundær litteratur

- Køppe, Simo og Dammeyer, Jesper: "Personlighedspsykologi: En grundbog om personlighed
 og subjektivitet". Hans Reitzels Forlag, 2014.
 Peik Gjørund: "Gruppe og samspil". Hans Reitzels Forlag, 2010
 Diverse artikler

3. studieår - Familierådgivning og behandling

På dette semester skærpes fokus på det **familiebehandlende arbejde** og de studerende introduceres til det diagnostiserende, rådgivende og terapeutiske arbejde, samt træning i det behandlingsmæssige arbejde. Målet for den studerende er:

- At udvikle sine færdigheder som **familie- og psykoterapeut** gennem øget selvindsigt, praktiske færdigheder og teoretisk viden om relevante temaer
- At opnå en vis træning i at gennemføre familiesamtaler herunder at varetage ansvaret for børnenes deltagelse

Skabelon for indholdet på tredje år, hvor fokus er på træning og fordybelse i familierapien:

- Modul 1: Udarbejdelse af fagpersonlig målsætning.
 Kempler familiesyn og Tema: Udvikling og personlighedsdannelse, set i relation til samspil og relationsdannelse.
- Modul 2: *Tema: Psykopatologi herunder diagnostik.*
 Kendskab til symptomerne ved egentlige sindslidelser:
 Personlighedsforstyrrelser, depression, psykoser og medicinsk behandling.
 Introduktion til det diagnostiske arbejde (DSM-IV) og de procedurer der anvendes i psykiatriske vurderinger.
 Oplæg om og fokus på diagnostik.
- Modul 3: *Tema: Traumatologi og kriseteori*

5-lags teorien og afbrydelse af kontakten.
At arbejde med specielle klienttyper (voksen der har været udsat for overgreb, spiseforstyrrelser, stress, depression m.v)
Arbejde med voksne der lider af chok og traume, dødsfald og spirituelle kriser.

- Modul 4   Åben gang
Tema: Neuroaffektiv udviklingspsykologi og udviklingsforstyrrelser. Fokus på selvrefleksion, spejlneuroner og det neuroaffektive
Afl levering af teoretisk skriftelig opgave.
- Modul 5   *Tema: Børnesamtaler, underretninger og samarbejde*
Oplæg om underretninger og samarbejdet med familie.
Fokus blandt andet på etik ved kontrol og underretning.
Børnesamtalen: Dialogprincipper og dialogproces
Videoptagelse og supervision/vejledning
- Modul 6:   *Tema: Psykoterapeutisk praksis*
Evidensbaseret metoder, Den psykoterapeutiske kontrakt
Temaer og deres udvikling i langtidsterapi og individuel terapi.
Støtte og udvikling - og dens indflydelse på udvikling.
Terapeutisk selvstøtte
Modstand til og at arbejde med og mod modstande. Overføring og modoverføring.
- Modul 7:   *Opsamling eller Fælles modul*
- Modul 8:   Åben gang
Tema: Familietyper og psykoterapeutens grænser og regler.
- Modul 9:   Eksamen.

Pensum 3. studieår

Primær litteratur

Broberg, Anders: "Tilknytning I praksis - Tilknytningsteoriens anvendelse i forskning og klinisk arbejde".- Hans Reitzels Forlag, 2010.

Hårtveit, Håkon og Jensen, Per: "Familien - plus een. Indføring I familierapi". Klim, 2004

Levine, Peter: "Den tavse stemme". Hans Reitzels Forlag, 2012

Øvreeide , Haldor: "At tale med børn", Hans Reitzels Forlag, 2009

Wennerberg, T. Vi er vores relationer. Dansk Psykologisk Forlag)

Hart, S. Dissociations fænomener. Hans Reitzels Forlag

Sekundær litteratur

Hart, Susan: "Den følsomme hjerne", Hans Reitzels Forlag, 2009

Køppe, Simo og Dammeyer, Jesper: "Personlighedspsykologi: En grundbog om personlighed og subjektivitet". Hans Reitzels Forlag, 2014.

Perry, Bruce D.: "Drengen der voksede op som hund". Hans Reitzels Forlag, 2011

Yalom, Irvin D.: "Terapiens essens". Hans Reitzels Forlag, 2009.

4. studieår - Familierapi.

På dette semester intensivere **træningen i terapeutisk intervention som familierapeut.**

Målet for den studerende er:

- At videreudvikle terapeutiske færdigheder såvel teoretisk som metodisk
- At udvikle evnen til at se og beskrive relationelle fænomener primært i familien

Skabelon for indholdet på fjerde år, hvor fokus er på træning for fordybelse i familierapien ganske som på tredje år:

- Modul 1:   Fortsættelse af modul 1 på 3. År. Kempler familiesyn og *Tema: Udvikling og personlighedsdannelse, set i relation til samspil og relationsdannelse.*

Udarbejdelse af fagpersonlig målsætning.

- Modul 2:   Åben gang
Tema: Børns sorg og krise
- Modul 3:   *Tema om seksualitet ift. familien.*
Kultur, etik og normer
Seksualiteten I familien - grænser
- Modul 4:   *Tema: Sekundær traumatisering og forældresamarbejdet.*
Intersubjektive processer, herunder devaluering og idealisering og betydningen af dette for det familierapeutiske arbejde.
Aflevering af teoretisk opgave.
- Modul 5:   Åben gang...
Tema: Psykopatologi fortsat.
Introduktion til eksamen
Videoptagelse og supervision/vejledning
- Modul 6:   *Opsamling eller Fælles modul*
- Modul 7:   *Tema: Terapeutafhængighed, magtforhold, ansvar og etik i den terapeutiske relation.*
Etiske dilemmaer og professionelle retningslinier.
Vurdering og håndtering af risikoer (f.eks. selvmord)
Psykoterapiens og terapeutens begrænsninger.
Anvendelse af supervision.
Relevant lovgivning
- Modul 8:   Åben gang
Tema: Forskning og evidens
Introduktion til forskellige forskningsmetoder og evidensbaserede undersøgelsesmetoder.
Metoder til evaluering, vurdering af effektivitet og evaluering af resultater
At integrere forsknings resultater I praksis
Terapeuten som reflektiv praktiker og forsker
- Modul 9:   Eksamen

Pensum 4. studieår

Primær litteratur

Broberg, Anders: " Tilknytningsteori: Betydningen af nære følelsesmæssige relationer". Hans Reitzels Forlag, 2008.

Kari Killen: "Omsorgssvigt I". Hans Reitzels Forlag, 2010

Kari Killen: "Omsorgssvigt II". Hans Reitzels Forlag, 2012

Holm, Schützach, Inge. Den indre ro. Historia

Hansen & Mortensen. Oplevelsesorienteret Familierapi. Gyldendal

Sekundær litteratur

Asen , Eia m.fl.: 'Flerfamilierapi', Hans Reitzels Forlag', 2001

Brinkmann, Svend og Tanggaard, Lene: "Kvalitative metoder: En grundbog". Hans Reitzels Forlag, 2015.

Rothschild , Babette: 'Kroppen Husker', Klim, 2004